

δὲ ὅτι βλέπει τὸν ἄπειρον θόλον τοῦ οὐρανοῦ
σχιζόμενον εἰς δύο μέρη, ἀνοιγόμενα ὡς μεγά-
λας αὐλαίας. Ὅπισθεν δ' αὐτῶν παρουσιάζεται
εἰς βάθος ἄπειρον κάμινος πυρίνη ἔνθα φαίνον-
ται οἱ ἀστέρες βυθίζόμενοι καὶ τηκόμενοι διὰ
παντός. Νομίζει ὅτι ὁ ἀήρ διαθρέχεται ὑπὸ κο-
νωροῦ πυρίνου οὔτινος ἕκαστος κόκκος ἀντι-
στοιχεῖ πρὸς ἓν του ἄλλου. Ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ
περιλαμπεῖ αἰθέρι βλέπει σκιάν σκοτεινὴν, ἄ-
μορφον ἥτις ἀνὰ πάντα τῆς καρδίας παλαμὸν
προχωρεῖ ἀύξανομένη· ἐκ δὲ τῶν πνευμόνων τοῦ
παραδόξου τούτου φάσματος ἀντηχοῦσι μουσα-
ροὶ καρχασμοὶ ἐπιμηκυνόμενοι καὶ μεταβαλλό-
μενοι βαθμηδὸν εἰς φθόγγους θρηνώδεις καὶ ἀπο-
πνιγμένους. Σκότος μέγα ἐξαπλοῦται παντα-
χόσῳ. Τὸ μέλαν φάσμα ἔψαυσε τῶν ποδῶν τοῦ
θανατωθέντος· ἐκεῖνος δ' αἰσθάνεται αὐτὸ ἐξα-
πλούμενον καὶ βαρύνον ὡς μόλυβδον ἐπὶ πάν-
των τῶν ἀποψυχαινομένων μελῶν του... Ὁ-
λον τὸ σῶμα ἀπεγρανιτώθη.

»Ὁ θάνατος ἐπῆλθεν...

»Ἄλλ' ὄχι, ἀκόμη.

Τρίτον λεπτόν.—Ἐν τῇ αἰωνιότητι.

»Δὲν ἐπῆλθεν ἀκόμη ὁ θάνατος· ἡ κεφαλή σκέ-
πεται ἔτι καὶ ἀλγῆι. Ἀλγηδὼν πυρὸς φλέγον-
τος, ἀλγηδὼν μαχαίρας σπαραττούσης, ἀλγη-
δὼν δηλητηρίου ναρκούντος, ἀλγηδὼν μελῶν
πριονιζομένων, ἀλγηδὼν σαρκὸς καταλειπινο-
μένης καὶ κατατριβομένης, ἀλγηδὼν μελῶν ἐψη-
νομένων ἐπὶ φλογὸς ἀνεπαροῦς δι' ἐλαίου ζέον-
τος, ἀλγηδὼν ἐπιληψίας, λύσης, τετάνου. Πάν-
τα ταῦτα τὰ δεινὰ ἠνωμένα δὲν δύναται νὰ
παράσχωσιν ἔννοιαν τῶν ἀλγηδόνων τοῦ θανα-
τωθέντος. Πότε λοιπὸν θὰ τελειώσωσιν αἱ φοβε-
ραὶ αὐταὶ βάσανοι;

»Ἀμφοβιλία φρικώδης παγώνει ἐνταῦθα τὸν
θανατωθέντα ὅστις φρίσσει. Ἄρα ἀπέθανεν ἤδη
καὶ αἱ ὀδύνας αἷς ὑπομένει εἶνε ἄρα αἱ ὀδύνας αἷς
πέπρωται νὰ πάσχη πάντοτε, καθ' ὅλην τὴν
αἰωνιότητα ἴσως;

»Τρομερὰ σκέψις! Ἡ νέα φάσις εἰς ἣν ἤδη εἰς-
ῆλθεν δὲν ἐνέχει πλέον καμμίαν τῶν συναισθή-
σεων ἀνθρώπου ζῶντος. Τὰ πάντα ἤδη ἀναγγέλ-
λουσι τὴν παρουσίαν κόσμου ἀγνώστου. Αἱ νε-
φέλαι ἐκεῖναι ἐν τῷ ἀπέριω, αἱ ἀπαίσιαι ἐκεῖναι
λάμπει αἱ ἀσύστατοι καὶ δραπέτιδες, τέλος ὅ-
λον ἐκεῖνο τὸ χάος ἔνθα παλαίουσιν ἀπαύστως
τὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἔνθα
πλήθος πραγμάτων φοβερῶν ἐπαναλαμβάνεται
ἐν διηνεκῇ κυλινδρική κινήσει, πάντα ταῦτα
εἶνε ἄρα ἡ μέλλουσα κατοικία ἔνθα μέλλει νὰ
πλανᾶται μετὰ θάνατον αἰωνίως ἡ ἡμετέρα ψυχὴ;

»Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ ταλαίπωρος ὁ ὀδυνώ-
μενος ἐνδιατρίβει ἔτι περὶ τὰ γήϊνα.

»Βλέπει ἐν γωνίᾳ σκοτεινῇ τὸ πτώμα του
σπῆόμενον καὶ σκελετευόμενον, ἔπειτα δὲ, τοῦθ'

ὑπερ εἶνε δρατὸν μόνον εἰς πνεύματα ἄλλου κό-
σμου, βλέπει πῶς τελοῦνται τὰ μυστήρια τῆς
μεταμορφώσεως. Πάντα τῆρια τὰ συγκροτοῦν-
τά ποτε τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὰς θειάδεις, ἀμμο-
νιακὰς ἢ ἀλκαλικὰς οὐσίας, πάντα ταῦτα τὰ
βλέπει ἀποχωροῦντα ἐκ τῶν ἀποσημιόμενων σαρκ-
ῶν του καὶ συντελοῦντα ἔπειτα εἰς τὴν γένε-
σιν ἄλλων ζωϊκῶν οὐσιῶν. Ἀπώτερον δὲ ὁ κα-
ρατομηθεὶς βλέπει πίπτουσαν εἰς βάραθρον φλο-
γῶν τὴν δυσώνυμον λαίμηπτόμον μετὰ τῶν δη-
μίων του.

»Ἄλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄραμα προῆλθεν
ἄρα ἐκ τῆς προγνωστικῆς ἐκείνης δυνάμεως ἥ-
τις ἰδιάζει εἰς τοὺς θνήσκοντας; Ἄν ἡ φρι-
κτὴ μηχανὴ τοῦ Γυλλοτίνου ἔμελλέ ποτε νὰ
ἐκλείψῃ ἐκ τοῦ κόσμου, εἴη εὐλογημένος ὁ θεός!

»Ἦδη δὲ τὰνθρώπινα ἀφανίζονται ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν τοῦ καρατομηθέντος· φαίνονται χανό-
μενα κατ' ὀλίγον εἰς τὰ σκότη νυκτὸς βαθυτά-
της, ὑπολείπεται δὲ μόνον ἔτι ἀτμὸς ὀμιχλώ-
δης, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ἀπομακρύνεται, ἐξασθε-
νεῖ, ἐκλείπει... Τὰ πάντα εἶνε μαῦρα... Ὁ
καρατομηθεὶς ἀπέθανεν.

»Ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις φαντασίαις
τινὲς μὲν ἐμβλέπουσι τὴν αἰωνίαν κόλασιν τὴν
ὀφειλομένην εἰς τὸν κακοῦργον· ἄλλοι δὲ ἀνθρω-
πικώτεροι νομίζουσιν ὅτι διορῶσιν ἐν τῇ με-
σαίᾳ νεφέλῃ τὴν ψυχὴν τοῦ θανατωθέντος λαμ-
βάνουσαν παρά τινος ἀγγέλου τὸν ἀσπασμὸν τῆς
εἰρήνης.»

Ἡ ἀνάλυσις αὕτη δίδει ἀμυδρὰν τινα ἰδέαν
τοῦ καλλιτεχνήματος τοῦ Βιρτζ, τοῦ περιεργο-
τάτου τῶν ἔργων τῶν κοσμούντων τὸ μουσεῖον
αὐτοῦ, χαρακτηρίζοντος ἄριστα εἶπερ τι καὶ
ἄλλο τὸν καλλιτέχνην, οὔτινος ἡ τέχνη ἦτο πα-
ράδοξον κρᾶμα φιλανθρώπου φιλοσοφίας, μεγα-
λεπηβόλου φαντασίας, ἀλλὰ καὶ νοσηρᾶς μανίας.

Σ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Αἱ ἀναμνήσεις εἶναι βᾶκτρον γήρατος,
ὡς αἱ ἐλπίδες πτέρυξ τῆς νεότητος.

Δις Βασιλεῦει, ὅστις* ὄχι τῶν λαῶν,
ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν του εἶναι κύριος.
Δ. Βερναρδάκης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Γαλλίᾳ ἐξοδεύονται κατ' ἔτος 336 ἑκα-
τομύρια κιλογράμμων ζαχαρέως. Ἡ αὐξη-
σις τῆς καταναλώσεως τοῦ προϊόντος τούτου
εἶνε, κατὰ μέσον ὄρον, 50 ἑκατομύρια ἀνὰ δέκα
ἔτη. Ἰδίως ὕλει τις ἐννοήσει τὸ καταπληκτι-
κὸν τῆς αὐξήσεως ταύτης ὅταν μάθῃ ὅτι κατὰ
τὰ 1700, δηλ. πρὸ ἑκατὸν ἑβδομηκοντα ὀκτώ
ἔτων, ἡ καταναλώσις ἐν ὅλῃ τῇ Γαλλίᾳ μόλις
ἀνήρχετο εἰς ἑκατομύριον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ἀντικείμενον